

ANG

Bayan

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Tuig XL No. 5
Marso 7, 2009
www.philippinerevolution.net

Editorial

Arroyo, desperado nga idu-ido

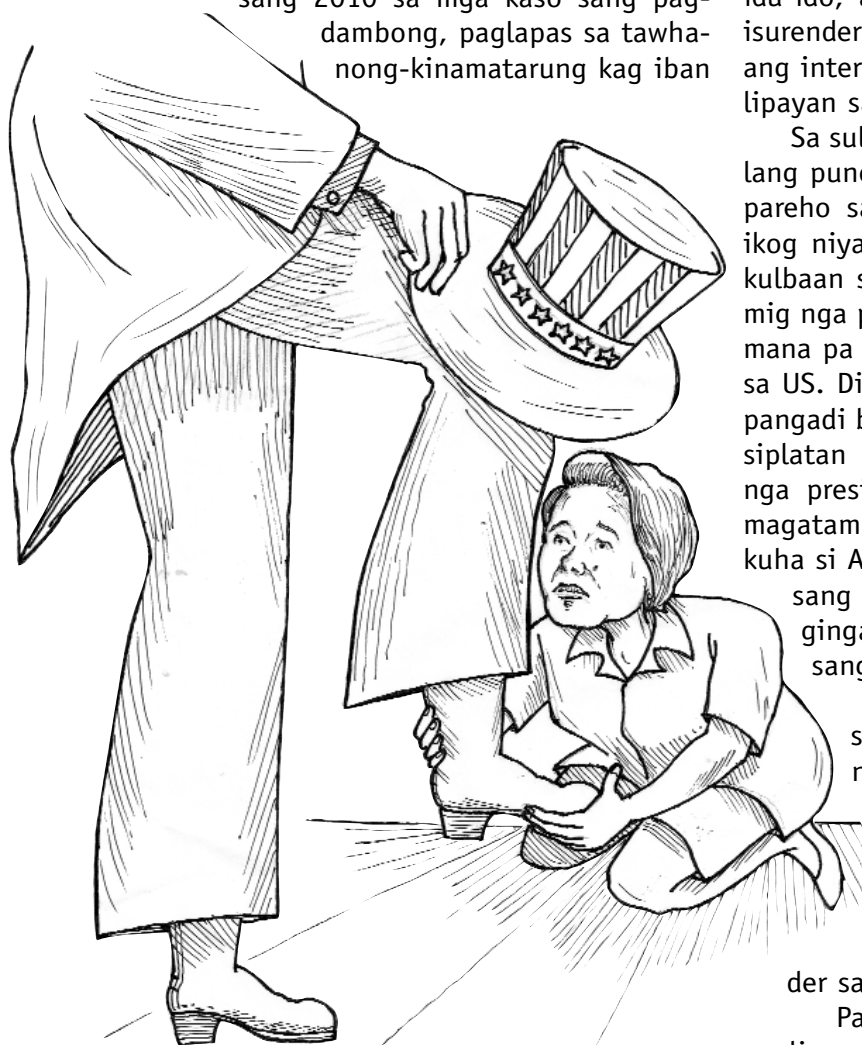
Desperado nga nagakapyot si Arroyo sa poder agud padayon nga magpakabusog sa kurakot kag makalikaw sa imbestigasyon pagkatapos sang 2010 sa mga kaso sang pagdambong, paglapas sa tawha-nong-kinamatarung kag iban

pang krimen batuk sa katawhan. Desperado siya nga makuha ang basbas sang iya imperyalistang amo para magpabilin siya nga presidente. Bilang desperado nga idu-ido, amo na lang ang kahandaan ni Arroyo nga isurender ang pungsodnon nga kahilwayan kag luiban ang interes kag mga kinamatarung sang banwa sa kalipayan sang mga imperyalistang Amerikano.

Sa sulod sang walo ka tuig nga pag-alagad niya bilang puno sang reaksyunaryong estado wala sang kapareho sa kasaysayan sang republika ang pag-ikog-ikog niya sa imperyalismong US. Ini kon ngaa ginakulbaan siya sa pila nga ginapakita nga daw nagalamig nga pakigrelasyon sa iya sang iya amo. Pila ka si-mana pa lang ang nakaligad sang magkadto si Arroyo sa US. Diri ginlagas niya nga makatambong sa isa ka pangadi bisan indi siya imbitado, sa paglaum nga masiplatan man lang siya diri ni Barack Obama, bag-o nga presidente sang US, sang mabalitaan niya nga magatambong sa okasyon. Nakunyag gid nga magpakuha si Arroyo sang retrato upod si Obama. Pero wala sang nauli nga retrato si Arroyo, sa pihak sang gingasto niya nga \$123 milyon halin sa kaban sang banwa para lang sa byahe nga ini.

Ginpakonsweluhan siya nga maatubang sang makadali ni Hillary Clinton, ang bag-o nga sekretaryo sang US State Department. Pero wala gihapon ginpaboran ang hingyo ni Arroyo nga mag-agi si Clinton sa Pilipinas sa una nga importanteng byahe sini sa Asia sadtong Pebrero para masugilanon ang ginakabig sang US nga mga yabi nga lider sa kontinente.

Para nga daw may mauli gihapon si Arroyo halin sa US, ginpagwa na lang sang Malacañang nga

**Mga tampok sa
isyu nga ini...**

**Korapsyon sg mga
Arroyo, ginatabunan**
PAHINA 3

**Protesta batuk sa VFA
kag Balikatan**
PAHINA 5

**Ang paghimakas
sg kababainhan nga
Tumanduk**
PAHINA 8

siya ang nakapaaprubar sa mumho nga kantidad nga ginhatag sang gubyrno sang US sa mga buhi pa nga Pilipino nga beterano sang Ikaduha nga Gera Pangkalibutanon. Sa kamatuoran, wala man siya sang kahalabtan sa pagkaaprubar sini. Halos kadungan sang mga ini, gin-buyagyag sining karon lang sa publiko ang mga report sang World Bank (WB) nga napanagtag na sa mga ahensya sang gubyrno sa Pilipinas sadto pa nga 2006 kag 2007. Gintumod sa mga report nga ini ang pagkadalahig sang asawa ni Gloria Arroyo nga si Mike sa pagkontrol sang mga kontrata sa mga proyekto nga ginapondohan sang WB kag pagpangikil sa mga kahimbon nga ginhatagan sang daku nga kontrata. Kasunod sini nga ginpagwa sang US State Department sadtong hingapusan sang Pebrero ang "Country Report on Human Rights Practices in 2008" kon sa diin gintumod ang lapnagon nga korapsyon sang mga upisyal sang gubyrno kag mga paglapas sang tawhanong-kinamatarung, luwas sa iban pang nagaluntad nga mga problema sosyal kag pang-ekonomya.

Kon usisaon, wala naman sang bag-o sa mga ginpagwa nga report

sang gubyrnong US. Bisan pa man, nagapangulba si Arroyo nga mahimo patimaan ang mga ini sang pagkambyo sang polisiya sang US angot sa pagsuporta sa iya rehimen.

Sining nakaligad nga walo ka tuig, gin-agum ni Arroyo ang basbas ni George W. Bush kag ang wala untat nga suporta militar, pang-pulitika kag pang-ekonomya sang imperyalismong US bisan napun-an ang iya gubyrno sang mabaskog nga akusasyon sa lapnagon nga korapsyon, wala kaluoy nga paglapas sa tawhanong-kinamatarung kag pagluib sa banwa. Kabaylo ini sang todo-todo nga pagsakdag niya sa polisiya nga "globalisasyon" sang imperyalismo kag sa pangkalibutanon nga teroristang gera sang gubyrnong Bush.

Samtang ginatimbang sang US ang posibilidad sang pagbaylo sang idu-ido nga magauyat sa papet nga rehimen sa Pilipinas, padayon sini nga igaduso si Gloria Arroyo para labi pa mangin sunud-sunuran ini. Sa iya naman nga desperasyon nga padayon nga makuha ang basbas sang bag-o nga administrasyon sa US, handa nga magluhod si Arroyo sa kada igadikta nga polisiya, pla-

no kag padihot sang iya imperyalistang amo. Desperado si Arroyo nga pamatud-an nga pwede siya mangin tampad nga idu-ido ni Obama.

Sa partikular, lauman naton nga pagahimuon sang rehimenng Arroyo ang masunod:

- Pat-uron ang pagpadayon sang mga *joint military exercises* para tabunan ang pagpabilin sang mga tropang Amerikano kag naga-palapad nila nga operasyon sa Pilipinas. Sa idalom ni Arroyo, ginatugutan ang pagsulod sang nagadamong mga tropang Amerikano sa mga teritoryo sang rebolusyonaryong hublag sa Bicol, Panay, Central Luzon, North Central kag Southern Mindanao. Luwas ini sa pag-entra sang mga tropang Amerikano sa mga operasyon batuk sa mga armadong pwersang Moro sa iban pang lugar sa Mindanao kon sa diin nagadaku ang direktang pag-entra sang mga interbensyunistang tropa sa mga lokal nga operasyon, lakip ang paniktik, *aerial surveillance*, paghatag sang abiso sa mga inaway kag aktwal nga pag-entra sa kombatan.

- Suportahan ang Visiting Forces Agreement (VFA) sa pihak sang lapnagon nga singgit nga ini ibasura na. Ini bisan napamatud-an nga bangian ang VFA, pareho sang nakita sa pagbalibad sang US nga isurender ang kustodiya kay

Tuig XL No. 5 Marso 7, 2009

Ang *Ang Bayan* ginabantala sa lengwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray kag Ingles.

Mahimo ini i-download halin sa *Philippine Revolution Web Central* nga makit-an sa:

www.philippinerevolution.org

Nagabaton ang *Ang Bayan* sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauswag sang aton pahayagan.

Malab-ot kami paagi sa e-mail sa: angbayan@yahoo.com

Kaundan

Editoryal

Arroyo, desperado nga idu-ido 1

Korapsyon sg mga Arroyo, ginatabunan 3

Mainit nga protesta batuk sa VFA kag Balikatan 5

Madinalag-on nga opensiba sg BHB

Mga kaswalti sg AFP 6

Isa ka bukas nga sulat 7

Paghimakas sg kababaihang Tumanduk 8

Pagpanghalit sg pasistang estado

Konsultant sg NDFP, iligal nga gin-aresto 10

Anak ni Ka Parago, ginpatay 10

Pagbuhì sa BNPP, ginpamatukan 12

Wala aksyon sg DOLE, ginkastigo 12

Ang *Ang Bayan* ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista sang Pilipinas

Lance Corporal Daniel Smith, ang suldado nga Amerikano nga nahugahan sa paglugos sa isa ka Pilipina sadtong 2005. Kabaylo sini nagalaum si Arroyo nga makabaton sang mas daku pang mga ayuda militar sang US para sa kontra-rebolusyonaryong gera.

- Pasingkion ang kontra-rebolusyonaryong gera para waskon kon indi man pungan ang paglapad sang mga anti-imperyalistang pwersa sa Pilipinas sandig sa mga estratehiya nga ginbalay sang mga adbayer militar sang US.

- Suportahan ang hegemonistang polisiya sang US, labi na sa mga tikang sang rehimeng Obama para sa liwat pa gid nga mabandera sang US ang “pangkalibutanon nga pagpamuno,” lakip ang pagsuporta sa nagapadaku nga deployment sang mga tropang Amerikano sa Afghanistan kag sa pagpadayon sini sang teroristang gera nga gin-

suguran ni Bush.

- Labi pa gid nga buksan ang ekonomya sang Pilipinas sa imperyalistang “globalisasyon” kag pagpatuman sang mga polisiya nga liberalisasyon, deregulasyon, pribatisasyon kag denasyunalisasyon. Sa idalom ni Arroyo, lauman nga padayunon sang gubyernong Pilipinas ang pagpatuman sa dikta sang International Monetary Fund-World Bank kag World Trade Organization bisan pa napamatud-an nga ang mga ini ang ara sa likod sang paglala sang permanenteng krisis sa Pilipinas. Lauman sang US nga igaduso ni Arroyo kag iya mga sulugon ang plano nga pagbag-o sa konstitusyon sang Pilipinas para kuhaon na ang mga probisyon nga nagahatag-proteksyon sa pungsodnon nga soberanya kag patrimonya.

- Padayon nga ilansang sa manubo nga lebel ang suweldo kag

kita sang pumuluyo, kag tapnaon ang mga tuyo sang mga mamumugon nga mag-unyon kag ipakigbato ang ila mga kinamatarung. Sa sini, nangin makagalanyat ang Pilipinas sa mga dumuluong nga mamuhunan.

Sa kritikal nga ulihi nga tuig ni Arroyo bilang papet nga presidente, lauman nga mapagsik nga ipakita sang pumuluyong Pilipino ang ila patriyotismo kag igasulong ang paghimakas para pangapinan ang pungsodnon nga soberanya sa pagbastos diri ni Arroyo. Nagapanawagan ang Partido sa pumuluyong Pilipino nga pasingkion ang ila determinasyon kag paghimakas agud lubos nga maagum ang pungsodnon nga kahilwayan kag demokrasya kag hatagan sang katapusan ang pagpasilabot sang US kag ang pangpulitika kag pang-ekonomya nga pagbinastos, pagdambong kag pagpamigos.

AB

Korapsyon sang mga Arroyo, ginatabunan

Wala-tuo ang paglupok subong sang tuman kadamu nga kaso sang dalagku nga korapsyon sang mag-asawa nga Gloria kag Mike Arroyo kag mga sulugon nila. Madugay na nga nakatago ang mga ginpasaka nga kaso nga ini sa Office of the Ombudsman, pero ginaburo lamang ang mga ini ni Merceditas Gutierrez, puno sang Ombudsman. Maathag nga ginaproteksyunan niya ang anay kaklase kag suod nga abyan niya nga si Mike Arroyo kag ang asawa sini.

Tampok sa mga kaso nga nagtambak sa Ombudsman amo ang pagmanipular sang *bidding* para sa

mga proyektong konstruksyon nga ginapondohan sang World Bank (WB). Ginaunod sang sunod-sunod nga mga report sang WB ang mga detalye bahin sa anomalya nga ini. Suno kay Bert Hofman, World Bank *country director* sa Pilipinas, tatlo ka tuig na ang nakaligad halin sang pormal nga paabutan sang WB ang Department of Finance (DoF), Department of Public Works and Highways (DPWH) kag Office of the Ombudsman sa nagkalatabo nga kagarukan sa proseso sang *bidding* para sa mga kontrata sa konstruksyon sang \$33-milyon nga proyekto nga National Roads Improvement and Management Program 1 (NRIMP1). Wala naman ginahimo sang DoF kag DPWH kundi ipasa ang kopya nga mga nabaton nila nga sulat kag dokumento halin sa WB kag wala man ginahimo sang Ombudsman kundi nga taguon ang mga ini.

Mga apat ka dokumento na ang nasumiter sang WB sa nasambit nga mga ahensya sang gubyernong Arroyo halin pa sadtong 2006. Sadtong Nobyembre 2007, ginpasa sa upisina ni Ombudsman Gutierrez ang siyamka-pahina nga “*referral report*” nga nagasuma sang mga kagarukan. Pareho sang mga nauna nga report, gintago lamang ini ni Gutierrez kag wala ginaksyunan.

Sa ulihi nga pagbista sang Senado sadtong Pebrero 24, dalayon na nga ginbulgar ni Hofman nga ang asawa ni Gloria nga si Mike Arroyo dalahig sa isa ka kartel sang mga kontratista kag pila ka mataas nga upisyal sang gubyrno nga nahahimbunanay sa pagkontrol sang minilyon nga dolyar nga mga proyekto sang World Bank kag pagkuha sang kikkak diri.

Maathag sa mga dokumento sang WB ang pagluntad sang nasambit nga kartel sa idalom sang pagpamuno ni Mike Arroyo nga nagamanipular kag nagaluto sang mga proyekto sang WB sa Pilipinas nga kuno nagaagi sa matuod nga *bidding*. Nagalab-ot sa 50 lokal kag dumuluong nga kontratista ang gin-interbyu sang WB kag nagserbi nga saksi sa mga kagarukan nga ini.

Tampok sa mga ginhingalanan sa report sang WB nga imbolbado sa kagarukan sanday Mike Arroyo kag ang mga puno sang E.C. de Luna Construction Corp., Cavite Ideal International Construction and Development Corp., CM Pancho Construction kag apat ka kumpanyang Chinese.

Gintumod man sa report sang WB ang mataas nga upisyal sang gubyrnong Arroyo, lakip ang anay sekretaryo sang DPWH nga si Florante Soriquez, si DPWH Project Director Lope Adriano kag mga Region IV-A Assistant Director nga sanday Huillio Belleza kag "Tito" Miranda, kag mga alyado sang mga Arroyo sa Committee on Public Works sang Manubo nga Panaligan kag Senado nga sanday Sen. Robert Barbers, Rep. Prospero Pichay kag Rep. Jacinto Paras.

Bunga sang kakulang sang aksyon sang Office of the Ombudsman sa mga kaso sang kagarukan nga ginpasaka sa upisina sini, nagplastar sang kaso nga *impeachment* sa Kongreso batuk kay Gutierrez sining Marso 2 sanday anay Senate

Maathag sa mga dokumento sang WB ang pagluntad sang nasambit nga kartel sa idalom sang pagpamuno ni Mike Arroyo nga nagamanipular kag nagaluto sang mga proyekto sang WB sa Pilipinas nga kuno nagaagi sa matuod nga *bidding*; nagalab-ot sa 50 lokal kag dumuluong nga kontratista ang gin-interbyu sang WB kag nagserbi nga saksi sa mga kagarukan nga ini.

President Jovito Salonga kag 30 nga lain-lain nga personahe kag organisasyon, lakip ang mga progresibong partido nga Bayan Muna, Anakpawis kag Gabriela. Siling nila, umpisa nga pamunuan ni Gutierrez ang Office of the Ombudsman sadtong Disyembre 2005, wala siya magpapel bilang "tagapangapin sang pumuluyo" kundi "tagapangapin sang mga pinakapoderoso kag pinakagaruk sa gubyrno." Kadungan sini, nanawagan ang pila ka senador nga magbakasyon ukon magbiya na si Gutierrez para indi niya maimpluwensyahan kuno ang dalagan sang kaso samtang ginabista ini sa Kongreso.

Ang kaso nga *impeachment* batuk kay Gutierrez ginpasaka sa atubang sang sunud-sunod nga pagkabuyagyag sang mga kaso nga ginadalahan ni Mike Arroyo nga wala naman sang ginhimo ang Ombudsman. Lakip man sa kaso nga ginpungkuan ni Gutierrez amo ang iskandalo nga Mega Pacific angot sa kompyuterisasyon sang pag-isip sa eleksyon nga gindalahigan ni anay Comelec Chairman Benjamin Abalos; ang multi-milyon nga dolyar nga proyekto nga ginapondohan sang WB; kag pagpalusot sang ginatawag nga "Euro generals" sang kwarta sa iban nga pungsod. Gintumod man ang mahinay nga pag-akto kag pagpalabnaw sang kaso nga pagdambong pakadto sa ekstorsyon batuk sa sadto Justice Secretary Hernani Perez.

Antes pa sini, sadtong katapusan sang Pebrero gintapos na sang Senado ang masobra apat ka tuig nga imbestigasyon sa ₱728-milyon nga "*fertilizer scam*" (kagarukan sa pagbakal kag pagpanagtag sang abono). Halin sa mga testimonya kag edidensya nga natipon kag natun-an sang Senado, ginpasakaan sang kaso nga pagpangdambong sanday anay Department of Agriculture Secretary Jocelyn "Jocjoc" Bolante, suod nga abyan kag taga-uyat sang pondo ni Mike Arroyo; ang mga kahimbon niya sa departamento nga sanday Undersecretary Belinda Gonzales kag anay DA Assistant Secretary kag subong GSIS Vice President Ibarra Poliquit; kag iban pang kahimbon niya nga mga upisyal sang Feshan Philippines, lakip ang presidente kag bise presidente sini nga sanday Julie Gregorio kag Redentor Antolin kag iban pang empleyado kag ang tagapatunga sini nga sanday Marilyn Araos, Marites Aytona kag Jaime Paule.

Gintumod sa report sang Senado nga ang akto sang mga ini akto man ni Gloria Arroyo. Mabaskog ang suspetsa nga ang pondo nga nadalahig sa "*fertilizer scam*" ginagamit sa kampanya ni Arroyo sa eleksyon sadtong 2004.

Lauman nga maisip man ang kaso nga ini sa iban pang kaso sang kagarukan nga gindalahigan sang mag-asawa nga Arroyo nga pagapungkuan na naman sang Ombudsman. AB

Mainit nga protesta kontra sa VFA kag Balikatan

Nagainit ang protesta kontra sa bangian nga US-RP Visiting Forces Agreement (VFA) kag Balikatan *exercises* sang tropang Amerikano kag Armed Forces of the Philippines (AFP) sining nagligad nga mga simana. Pinakamasingki ang mga protesta sa mga syudad sang Bicol kon sa diin hiwaton ang Balikatan sa palaabuton nga Abril.

Nagaabot sa isa ka gatos nga salakyan ang nagpartisipar sa isa ka *caravan* sa Bicol umpisa Pebrero 23 tubtob 25 sa pagpanguna sang Ban Balikatan (Bicolano Alliance for Nationalism Against Balikatan), isa ka alyansa sang mga organisasyon sa bilog nga Kabikulan. Nagtapos ini sa isa ka demonstrasyon sa Legaspi City nga ginpartisipahan sang ginatantya 20,000 katawo kag ginpatingkad sang pagsunog sa 25 bandera sang US.

Madinalag-on ang mga protesta sa pihak sang pagpamigos, pagpabotahe, harasment kag pagpamahog sang militar sa rehiyon. Nagrahi naman ang mga katapo sang BAYAN sa atubang sang embahada sang US sadtong Enero 25. Mapintas nga ginbungkag sang mga pulis ang kubay sang mga demonstrador kon sa diin nag-angkon sang malubha nga pilas ang isa ka estudyante pagkatapos hampakon sang taming sang pulis. Liwat nga naglunsar sang rali ang kababainhan kag pamatan-on sa atubang

sang embahada sang US sining Marso 2 kag 5. Liwat mapintas nga ginbungkag ang mga rali nga ini.

Suportado sang nagkalainlain nga sektor kag personalidad ang panawagan nga ibasura ang VFA. Ginpahayag ni Chief Justice Reynato Puno nga bangud sa VFA, nangin “baldado ang aton nga soberanya,” bangud wala naman ini ginakilala sang US nga tratado samtang ginaputuman ini bilang tratado sang gubyrno sang Pilipinas. Suno naman kay Associate Justice Antonio Carpio, “kagaguhan” para sa Pilipinas nga ipatuman ang isa ka tratado nga wala ginakilala sang US nga kabahin sang ila layi. Sadtong Pebrero 26, nagpasaka sa Korte Suprema sang petisyon para liwat nga tun-an ang tratado. Kalakip sa mga nagpetisyon ang biktima sang pagpanglugos sang suldado nga Amerikano nga si “Nicole,” mga anay senador nga sanday Jovito Salonga kag Wigberto Tanada, BAYAN, Gabriela Women’s Party kag Bayan Muna, Gabriela kag ang Public Interest

Law Center, paagi kanday Atty. Harry Roque Jr., Evalyn Ursua kag Neri Colmenares.

Pagpamahog kag pagpamigos. Nagasingki ang mga paglapas sa tawha-nong-kinamatarung sa Bicol sa atubang sang ginapaigting nga mga operasyon sang militar kag pulis para “hawanen”

ang dalan para sa Balikatan.

Napatay ang disesais ka bulan ang edad nga bata nga si Raphaela Polvorido pagkatapos paulanan sang granada sang mga tropa sang 901st Bde ang ila balay sa Barangay Balanac, Ligao City, Albay sadtong Pebrero 18, mga alas-11:30 sang aga. Napilasan man ang anom pa ka bata kag ang ila mga iloy. (*Lantawon ang detalye sa nagligad nga isyu sang AB*).

Ginreklamo naman sang pila ka residente nga nakasablag sa ila nga palangabuhian ang presensya sang militar sa ila lugar. Ginreport sang nagapamasada sang dyip nga sila nakaagi sang harasment sang pamangkuton sang pulis ang ila mga ngalan. Santo ini kuno sa mando sang militar. Pati ang mga eskwelahan pareho sang Aquinas University kag Bicol University ginsulod sang mga operatiba sang militar. Nagpatuman man sang *curfew* sa mga lugar nga malapit sa mga pasilidad pangdagat sang AFP, nga ginalauman gamiton sang mga tropang Amerikano.

Sadtong Pebrero 23-25, pila ka tsekpoynt ang ginpwesto sa lain-lain nga banwa sa Camarines Sur kag Sorsogon agud abangan ang *caravan* batuk sa VFA kag Balikatan.

Sa pila ka tsekpoynt nakapwesto mismo ang mga tropang Amerikano.

Sa Magallanes, Sorsogon, ginagaw sang mga elemento sang 3rd kag 7th Scout Ranger Company ang pila ka gamit kag pagkaon sang mga demonstrador kag ang uling nga pangluto sang mga delegado kag ginhaboy ini sa dalan. Sa Sorsogon City, ginpalibutan sang 50 suldado kag pulis ang Rizal Park kon sa diin naghiwat sang programa ang mga nagprotesta. Pagkagab-i, gintuyo sang mga operatiba sang Military Intelligence Battalion nga dukuton si Jariz Vida, *secretary general* sang Bayan Muna-Camarines Sur.

Ginharas sang AFP ang mga drayber kag pumuluyo sa Guinobatan kag Jovellar sa Albay para pung-

gan sila nga mag-upod sa aksyon-protesta. Mabaskog man ang militarisasyon sa mga baybayon nga komunidad sa Albay. Naghimo ang mga militar sang mga pagpulong kag ginapatawag ang mga puno sang barangay para ganyaton nga suportahan ang Balikatan. Nagtalanang ini sang pwersa sa Tabaco City kag barangay sang Joroan, Bano kag Nagas sa banwa sang Tiwi.

Indi "humanitarian mission."

Sakay sang mga barko de gera kag F16 nga eroplano pang-away, nagalabot sa 6,000 suldado nga Amerikano kag 2,500 suldado sang AFP ang magaentra sa Balikatan nga ang katuyuan kuno amo maghatag sang "humanitarian assistance" sa pumuluyo nga ginhalitan sang mga kalamidad. Apang nagapati ang madamo nga indi "humanitarian mission" ang tuyo sang paglunsar sang Balikatan sa Bicol, kundi pag-imbolbar sa mga tropa nga Amerikano sa mga operasyon kontra-gerilya batuk sa mga rebolusyonaryong pwersa sa rehiyon.

Nagapati si Prof. Jocelyn Bisuna, tagapamaba sang Ban Balikatan, nga indi lamang pagpapel bilang mga duktor kag dentista ang tuyo sang mga tropang Amerikano sa pagkadto sa Bicol. Nabuyagyag nga sadtong tunga-tunga sang Enero, naglibot ang isa ka upisyal sang US Navy sa mga ospital sa Albay kag nagpamangkot bahin sa mga eksperto kag pasilidad sang *orthopedic*. *Orthopedic* ang isa sa kinaandan nga sanga sang medisina ang nagabulong sa mga pilason sa inaway.

Sadtong Enero 29, isa ka *unmanned aerial vehicle* (UAV) sang US naman ang nahulog sa tunga-tunga sang mga banwa sang Esperanza kag Pio V. Corpuz sa Masbate. Ginagamit ang mga UAV sa pagsarbey sang mga erya, masami para sa pagpakig-away.

Naghimo man sang sensus ang mga tropang Amerikano sa mga banwa sang Masbate. AB

Patung-patong nga mga kaswalti sang AFP

Trenta'y sais nga tropa sang militar ang napatay kag napulo pa ang napilasan sa magkatuhay nga mga inaway sa tunga sang mga Pulang hangaway sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) kag mga tropa sang Armed Forces of the Philippines (AFP) sining nagligad nga pila ka simana. Lima ka riple nga M16 kag tatlo *shotgun* ang nakumpiska sang mga gerilya sang pumuluyo.

Marso 3. Tatlo ka elemento sang 74th IB ang napilasan sang ambuson sila sang mga Pulang hangaway sang BHB samtang nagapatrulya sa Barangay Tagbacan Ilaya, Catanauan, Quezon.

Marso 1. Anum ka suldado sang 29 th IB ang napatay, lakip ang *company commander* nila nga si 1Lt. Ricardo Naguiat kag tatlo nga iban pa ang napilasan sa mga serye sang inaway sa tunga sang militar kag mga Pulang hangaway sang Front 6 sang BHB sa Sityo Tinopongan, Barangay Sta. Cruz, Quezon, Bukidnon. Apat ka ripleng M16 ang napunpon sang mga gerilya.

Pebrero 21. Isa ka suldado ang napatay kag tatlo ka iban pa ang napilasan sa 3rd Special Forces Battalion sang Philippine Army sang lambatan sila sang mga Pulang hangaway. Ginpalukpan sang BHB ang ginasakan nga trak sang mga suldado sa Sityo Malaga, Barangay Dalisay, Panabo City, Davao del Norte.

Pebrero 18. Isa ka riple nga M16, tatlo ka *shotgun*, isa ka granada kag tatlo nga *rifle grenade* ang nakumpiska sang mga Pulang hangaway sang Herminio Alfonso Command (HAC)-BHB sa isa ka reydbatuk sa armado nga panatikong grupo nga Bagani Warriors sa Sityo Tagaytay, Barangay Ma-

hungcog, Magpet, North Cotabato. Napatay man ang puno sini nga anay sarhento sang militar sang magbato kag nagtuyo nga mangagaw sang pusil samtang ginaestorya siya sang mga gerilya.

Suno kay Ka Isabel Santiago, tagapamaba sang HAC-BHB, gintigayon nila ang operasyon disarmamatapos ipaabot sa ila sang mga tagabaryo ang mga reklamo bahin sa madamo nga pagpang-abuso sang Bagani Warriors. Ang armado nga panatikong grupo nga ini gintukod kag suportado sang Task Force Gantangan sang AFP agud magsabwag sang terorista nga kakugmat sa kubay sang mga Lumad kag hawanan ang dalan sa pagpang-agaw sang lupa sang mga burukrata kapitalista kag dumuluong nga kumpanya.

Pebrero 14-17. Walo ka suldado sang 41st IB kag 5th ID Recon Company ang napatay kag duha pa ang napilasan sang salakayon ang mga ini sang mga yunit sang Agustin Begnalen Command sang BHB-Abra sa erya sang gagmayan nga pagmina sang Lacub, Abra. Ini pagkatapos pasingkion sang AFP-PNP ang mga operasyon sini sa erya sang pagmina pagkatapos ginmandu ni Sec. Gilberto Teodoro sang Department of National Defense nga hatagan-proteksyon ang dalagku nga kumpanya sang minahan.

Enero 31. Baynte ka tropa sang 53rd IB ang napatay sang ambuson sila sang mga Pulang hangaway sang Front Feliciano-BHB samtang nagalunsar sang operasyon militar sa Sityo Lakanapan, Barangay Gibo, Siayon, Zamboanga del Norte. Duha ka Pulang hangaway ang naghalad sang kabuhi sa isa ka oras nga inaway. AB

Sa mga elemento sang CAFGU

Isa ka bukas nga sulat

[Ang masunod ginkuha sa bukas nga sulat ni Simon "Ka Filiw" Naogsan, Tagapamaba sang Cordillera People's Democratic Front para sa mga elemento sang CAFGU, tropa kag upisyal sang AFP kag mga pulis.]

Sadtong Enero 22, gintiro kag napatay ni Jose Wayangen, isa ka elemento sang CAFGU halin sa Betwagan, Sadanga, Mountain Province si Sgt. Pauig Pattaguan sang 77th IB sa detatsment sang yunit-militar nga ini sa Tocuan, Bontoc. Nakita sa hitabo nga ini ang natural nga pagkawatak-watak sang pasista nga armado nga pwersa bunga sang pagpang-abuso, diskriminasyon kag korapsyon halin sa pinakamataas nga kumand tubtob sa pinakamanubo nga ranggo sang suldado kag milisya.

May katapusan ang masarangan antuson nga abuso kag pagpamigos sang bisan pinakamanubo nga pwersa sang milisya. Sadtong adlaw nga ina, may ginasugo si Pattaguan kay Wayangen. Ginhimo ni Wayangen ang ginsugo ni Pattaguan. Apang gin-akigan gihapon siya sang sarhento. Indi pa kontento diri, ginbinting pa ni Pattaguan ang dulunggan ni Wayangen. Sa sobra nga kaugot ni Wayangen, ginkuha niya ang iya riple nga M14 kag gintiro niya sang apat ka beses si Pattaguan. Pagkatapos sini gintawag niya ang iya mga kapareho nga mi-

lisya nga tanan taga-Betwagan para bayaan na ang kampo. Napulo ang nag-upod kay Wayangen.

Ginatrato sang AFP ang mga elemento sang CAFGU bilang manubo nga sahi sang tinuga. Ginahimo sila nga pangbala sa kanyon kag mga ulipon. Sa mga operasyon kombat, sila ang ginapauna kag ginagamit nga panaming sang mga pwersa sang militar. Napakanubo na nga daan sang ila sweldo nga sa masami naatrasar pa ini. Ang sweldo sang pinakamanubo nga rangko sang suldado katumbas sang alawans sang apat ka elemento sang CAFGU.

Ang pagpatay ni Wayangen kay Sergeant Pattaguan isa lang sa madamo nga kapareho nga kaso. Madamo sang elemento sang CAFGU ang nakapatay sang regular nga mga tropa. Madamo naman nga tropa nga manubo ang rangko ang nakapatay sang ila mga upisyal. Kag madamo man sang bataon nga upisyal ang nag-alsa kontra sa ila nga mga heneral kag *commander-in-chief*. Napun-an sang kagamo ang pasista nga armado nga pwersa bangud sa kultura sang kalakasan, korapsyon, diskriminasyon kag kadalukon sa sulod sang AFP. May diskriminasyon ang mga upisyal kontra sa mga tinawo nila; may diskriminasyon ang mga tropa kontra sa CAFGU; may diskriminasyon ang mayorya kontra sa pungsodnon nga

minoriya. Si Wayangen isa ka imol, wala nakaeskwela kag Igorot nga elemento sang CAFGU nga nagaserbi sa isa ka hangaway nga nagaulipon sa iya. Nagbalos siya sa paagi nga kapareho sang pagtrato sa iya—mapintas. Ang tawag sang iban diri amo ang hustisya.

Nagapanawagan ang Cordillera People's Democratic Front sa tanan nga elemento sang CAFGU, mga tropa kag bataon nga upisyal sang pasista nga armadong hangaway kag sa mga pulis nga usisaon ang ila nga sitwasyon kag tan-awon kon paano ginabutang sa katalagman sang ila mga heneral kag *commander-in-chief* ang ila kabuhi samtang ang mga ini nagapatuyang sa manggad halin sa korapsyon, *jue-teng*, iligal nga droga kag iban pa nga krimen. Handa bala kamo nga mapatay para sa mga tawo kon taraton kamo daw mga ulipon?

Ang tunay nga patriyotismo kag pagserbisyo sa pumuluyo nagakahulugan sang pagtindog batuk sa mga nagapamigos kag nagahimulos sa mayorya sang pumuluyo. Madamo kamo sang mapilian nga pamaagi sa pagpatapo ukon pagsuporta sa armado nga rebolusyonaryong paghimakas para sa pungsodnon nga demokrasya. Una, mahimo maghalin ang mga elemento sang CAFGU, kinaandan nga suldado kag bataon nga upisyal nga bitbit ang ila mga armas kag mag-entra sa Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB). Sa mga gusto nga magpabilin sa AFP kag PNP, mahimo kamo nga mag-entra sa Lt. Crispin Tagamolila Movement, ang mga sekreto nga rebolusyonaryong organisasyon sang mga katapo sang pasista nga armadong hangaway. Ikaduha, indi kamo magsunod sa mga mando labi na kon kontra ini sa pumuluyo nga Pilipino kag magserbi lamang sa interes sang nagahari nga sahi. Ikatlo, maghalin kamo sa armado nga pwersa sa reaksyunaryong estado kag mangin sibilyan liwat. AB

2 sibilyan, patay sa pagpangholdap sang CAFGU

DUHA ka sibilyan ang napatay kag isa ang nagatagumaton pagkatapos ang maduguon nga pagpangholdap nga ginhimo sang mga elemento sang CAFGU kag militar sa mga pasahero sang dyip sa Sityo Macaraoy, Barangay Boton, San Miguel, Catanduanes sadtong Pebrero 12, alas-4 sang kaagahon.

Ang mga napatay amo sanday Perfecto Mendoza kag Salvacion Tatel, samtang ara sa kritikal nga kundisyon naman sa ospital si Salve Olapani-Tropel. Si Mendoza ang drayber sang dyip nga ginholdap samtang sanday Tatel kag Tropel mga pasahero. Suno sa Nerissa San Juan Command sang BHB-Catanduanes, ang mga kriminal amo sanday Gilbert Lucero Ebo, Ricky de Mesa, Janedy Brequillo Agulto kag Vir Ian Ganje Lunas. Sanday Ebo, De Mesa kag Agulto mga elemento sang CAFGU nga nadeploy sa Boton detachment "E" Company, 22 INF (CAFGU) Battalion, Philip-

pine Army. Si Lunas, ang nagapamuno sa grupo nga nagpangholdap, isa ka regular nga suldado. Armado sila sang mga M14 kag M16.

Si Mendoza ginpapanaog, gilayon gintiro kag ginkawatan sang P20,000. Ginkawatan man sang mga *cellphone* kag kwarta ang iban pa nga pasahero.

Nasapwan ang duguon kag hublas nga bangkay ni Tatel sa may baybay sang kalapit nga Bato River. Ginkulata sang mga kriminal ang iya ulo. Si Tropel naman ginlugos kag ginbuno. Ginlampusan man sang isa ka matig-a nga bagay ang iya guya.

Sang una ginpanginwala sang militar nga may kahilabtanang ang mga elemento sang CAFGU sa brutal nga pagpatay kag pagpangholdap. Sang ulihi gin-ako ni Col. Ariel Bernardo, hepe sang 901st Bde nga mga elemento sang CAFGU ang nagholdap pero wala niya ginmitlang nga regular nga suldado ang nagpamuno sa mga ini. **AB**

Ang paghimakas sang kababainhan nga Tumanduk

Malayo na ang naabot sang mga tribo nga Tumanduk sa ila paghimakas para sa duta kag pangabuhian kag sa partikular ang kahublagan para sa paghilway sang kababainhan. Sila ang tribo nga pinakadaku kag pinakamalawig sa mga tumanduk nga grupo sa Panay umpisa pa sadtong antes magabot ang mga kolonyalista nga Espanyol. Ginatantya nga ang populasyon sini subong 33,000—15,000 sa banwa sang Tapaz, 6,000 sa Jamindan (tanang sa Capiz) kag 12,000 sa Calinog, Iloilo. Nagalabot sa 33,310 ektarya sang komunidad sini sa Tapaz kag Jamindan ang ginaangkon nga bahin sang kampo sang militar sang 3rd Infantry Division sang Philippine Army.

Umpisa sang gindeklarar ini nga "*military reservation*," pwersahan nga ginapabayad sang militar ang mga tagabaryo sang 'tumado' ukon renta sa panahon sang tig-alani. Kadungan sini ang mga pagpang-abuso sa ila sang Philippine Constabulary (PC), Philippine Army (PA), Civi-

lian Home Defense Forces (CHDF) nga subong amo ang Citizens' Armed Forces Geographical Unit (CAFGU). Ang wala nagabayad sang renta ginasaakit, ginapatay kag ginahimuslan sang militar ang kababainhan.

Nag-umpisa nga nangin bug-os kag organisado lang ang mga paghulag sang mga tribo nga Tumanduk sang mag-abot sa erya nga ini ang una nga yunit sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) sa isla sang Panay sadtong ulihi nga bahin sang 1971.

Ang espesyal nga papel sang mga kababainhan nga Tumanduk napahayag sa interbyu sang *Ang Bayan* (AB) sa pila sa ila nga mga lider-kababainhan.

Ang kahimtangan sang kababainhan nga Tumanduk sadtong wala pa ang rebolusyonaryo nga kahublagan amo nga "kapareho sang hayop

sa talon," siling ni Nanay Ason, isa sa mga lider-kababainhan. "Indi kami kahibalo magbasa kag magsulat." Wala sang interes ang ila nga mga ginikanan nga paeskwelahon sila bangud magpamana man lang kuno sila, paathag ni Ka Goyang, isa ka kadre sang prenteng gerilya. Isa pa amo nga malayo sa ila baryo ang eskwelahan. Dugang pa diri ginahikayan sila bangud sila mga taga-bukid.

"Sa hublag na ako nagtuon. Diri ako nag-alam nga magbasa kag magsulat. Ang rebolusyonaryo nga kahublagan lamang amo ang makapabag-o sang amon nga kahimtangan," pagtuad ni Ka Goyang.

Halos nagasunod-sunod lang sila sa kon ano ang gusto sang ila mga bana kag ginikanan, siling ni Nanay Ason. "Bisan sa amon pagpamana ang mga ginikanan namon ang nagaasikaso. Nagabaton sang bayad ang mga ginikanan sang babaye halin sa pamilya sang lalaki nga mapamana sang ila anak." (Mas mahal ang bili sang isa ka babaye kon siya isa ka *binukot*¹.)

¹Ang "*binukot*" amo ang anak nga babae nga ginapili sang ginikanan agud tatapon para daku ang bayad sa kasal. Ginakulong sa madulom nga kwarto kag ginahatagan lamang sang pagkaon kag ila mga kinahanglanon. Wala sila ginapatrabaho kag indi masilakan sang adlaw tubtub sa adlaw sang ila kasal. Sila ang masami ginapasaulo sang mga epiko sang tribo.

"May gusto ka man ukon wala pilit mo nga batunon ang lalaki. Mahuluy-on kami. Sa panahon nga may mag-abot nga bisita nagasulod kami sa kwarto. Sarado ang pwertahan sini. Mga lalaki lang ang nagaatubang sa bisita."

"Kabahin sang kultura nga Tumanduk nga bisan sa pagpamana upod mo pa gihapon ang ila ginikanan," siling ni Ka Goyang. Gani nabudlayan siya sadto magdesisyon magpultaym sa hangaway. "Sang mag-abot ang BHB, amat-amat kami nga namuklat," siling ni Nanay Ason. "Ginpaathagan nila kami sang amon nga mga kinamatarung. Siling nila, kami nga mga babaye may kinamatarung man bangud mga tawo man kami. Amat-amat nahangpan sang kababainhan nga may importante nga responsibilidad man sila sa komunidad kag may pareho nga mga kinamatarung pareho sang kalalakihan."

"Natilawan ang ikasang sang kababainhan sadtong layi militar bangud sila ang nagaatubang sa (Philippine) Army," saysay ni Nanay Ason. May mga inaway nga natabo na sadto sa tunga sang BHB kag tropa sang PC kag Army. May "commando unit" man nga ginapamunuan sang isa ka beterano sang gera sa Vietnam, si Sgt. Nick Roca. Daw isa ka "death squad" ini nga ginatapan sang mga "rebel returnee" kag mga kriminal nga nagapamuyong, nagapanglugos sang kababainhan kag nagapamugot-ulo sang mga kalalakihan nga Tumanduk.

Nagapadulong pa lang ang kaaway nagapalalagyo na para magpanago ang mga lalaki. Ang mga babaye nga nabilin sa baryo amo ang nagaatubang sa kaaway. "Indi bale nga luguson kami, basta indi

lang pagpatyon ang mga pamilya namon," siling ni Nanay Ason.

Ang lolo sadto ni Ka Goyang pwersahan nga ginapabayad sang militar sang "tumado" sa panahon sang tig-alani. Sa masami sa porma ini sang pila ka sako nga palay base sa kadamo sang binhi nga gintanom. Maluwas sa pagpangagaw sang militar, ang mga agalon mga mayduta nga kadam-an tagapatag nagapang-agaw man sang

mga duta sang mga Tumanduk. Nagapanukot man sila sang renta sa mga kaingin sang mga Tumanduk.

Sang nakamuklat kag naorganisa na sang BHB ang mga Tumanduk, gin-untat na nila ang pagbayad sang renta sa militar. Nagbato na sila sa militar bisan pa ginapahog sila nga patyon.

Malayo na subong ang nalab-ot sang amon pangabuhian, siling ni Ka Goyang. Gin-organisa sila sang Partido kag hangaway sa mga grupo para mapauswag ang ila palangabuhian.

Sadtong una, pagkatapos sang

kaingin nagasaylo naman sila sa iban nga lugar nga pwede makaingin. Sang mag-abot ang mga kau-pod gamay ang ila tanom. Upod-upod nila sa gamay nga payag ang ila mga manok, baboy, idu kag iban pa.

Sa subong, malapad na ang mga tanom nila nga saging, kape kag mani. Bangud sa pag-uswag sang produksyon, may nakaeskwe-la na sa elementarya, hayskul kag may mga nangin manunud-lo na. Madamo na sang tigulang nga kahibalo na subong magbasa kag magsulat bangud sa programa nga literasiya sang kahub-lagan.

Aktibo nga nagapartisipar ang kababainhan nga Tumanduk sa mga organisasyon sang mga mangunguma. Ang iban sa ila napilian na nga mga pangulo sang organisasyong masa kag sekretaryo sang mga sanga sang Partido sa lokalidad. Madamu-damo na sa ila ang nangin lubospanahon nga Pulang hangaway sang BHB kag nangin mga kadre sang Partido. Sa kamatuoran, ginpasidunggan sadtong 2006 ang nagalab-ot sa 80 martir nga Tumanduk nga nag-

buhis sang ila kabuhi umpisa pa sadtong layi militar. Kabahin diri sanday Ismael Giganto (Ka Bob), Ka Randa (isa ka "binukot" nga nangin iskwad lider kag napatay sadtong 1987 sa isa ka inaway sa Maayon, Capiz), kag si Elena Gardoce, ginkilala sang Cultural Center of the Philippines bilang manug-amba sang "ambahan" (isa ka sari sang binalaybay) kag "sugidanon" ukon epiko sang banwa. Sang nagpanaw siya sa edad nga 110 tuig, gin-ukit sa lulubngan ni Lola Elena ang mga tinaga nga "Duta dapat bawion."

AB

Konsultant sang NDFP, iligal nga gin-aresto

Iligal nga gin-aresto sang mga militar kag pulis ang isa ka konsultant sang National Democratic Front of the Philippine (NDFP) sa sugilanon pangkalinungan. Wala man sang untat ang pagsalbeyds kag pagpaantos sang mga tropa sang AFP sa mga sibilyan nga pilit nga ginadalahig sa armado nga kahublagan rebolusyonaryo.

Marso 3. Napatay si Domingo Barbado kag malubha nga napilasan si William Arroyo, pareho nga ma-

ngingisda, sang wala sang patugsi-ling nga palukpan sang mga elemento sang 42nd IB ang isa ka grupo sang 15 mangingisda nga nagalayag sa Lagonoy Gulf, sakop sang Barangay Adiangao, San Jose, Camarines Sur. Para tabunan ang ila krimen, ginhambal sang militar nga nasal-an kuno nga mga gerilya sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) ang mga mangingisda bisan indi sila armado. Antes ini, sadtong Pebrero 13 ginpatay man sang mga soldado

sang 42nd IB sa may baybayon sang Lahuy Island, Caramoan si Eli Brace-ro, isa man ka mangingisda, bangud nagalayag siya sa lugar nga nakareserba para sa eko-turismo. Sadtong Enero naman napatay si Victor Panielos, isa ka sibilyan nga taga-Sta. Maria, Presentacion, Camarines Sur sang magpaniro ang mga soldado sang 42nd IB samtang ginalagas si Joseph Mendez, isa pa ka sibilyan nga iligal nila nga gin-aresto, gintortyur kag ginkawatan kag ginpasi-bangdan nga myembro sang BHB. Ang ginpaigting nga terorismo militar sang 42nd IB sa lugar kaangut sa *clearing operations* sini bilang paghanda sa Balikatan *exercises* nga ilunsar diri sa Abril.

Pebrero 24. Gindakop sang mga elemento sang ISAF, PNP-CIDG kag 8th ID si Eduardo Sarmiento sa Alabang, Muntinlupa, Metro Manila. Iligal ang pagdakop kay Sarmiento bangud siya konsultant sang NDFP sa sugilanon pangkalinungan kag may proteksyon sa idalom sang Joint Agreement on Safety and Immunity Guarantees.

Gintamnan si Sarmiento sang granada sang siya arestuhon para indi siya gilayon makapyansa. Gindalahig siya sang militar sa himo-himo nga kaso nga *multiple murder* kaangot sa purgahan kuno nga natabo sa Inopacan, Leyte sadtong 1985.

Antes ini iligal man nga gin-aresto, gintortyur kag gin-angut sa pareho nga kaso sa Inopacan, Leyte si Remegio Burac, istap ni Sarmiento. Si Burac gindakop samtang nagasakay sa bus sa Lavezares, Northern Samar sadtong Enero 27.

Pebrero 22. Duha ka mangu-nguma ginpatay sang mga elemento sang 29th IB sa Barangay Lipa, Quezon, Bukidnon ang ginpagwa nga myembro kuno sang BHB para

Anak ni Ka Parago, ginpatay

Wala sang kaluoy nga ginpatay sang mga berdugo sang rehimeng US-Arroyo ang anak ni Leoncio Pitao, mas kilala bilang Ka Parago, pinuno sang Pulang Bagani Command sang Bag-ong Hangaway sang Banwa sa Southern Mindanao. Nasapwan ang bangkay ni Rebelyn Pitao, 20, nga nagalutaw-lutaw sa isa ka suba sa Carmen, Davao del Norte sadtong Marso 5. Ginlugos anay si Rebelyn antes ginpatay. Ginpahayag sang pamilya nga nadula si Rebelyn sadtong Marso 4. Suno sa mga saksi, nakasakay sa traysikel si Rebelyn upod sang duha pa ka pasahero nga lalaki, sang gulpe ini balabagan sang isa ka puti nga *van* nga may plaka nga LPG 588 sa may Sityo Bago Aplaya, Barangay Bago Gallera, Talomo District, Davao City, mga alas-6 sang gab-i. Gintulod sang duha ka lalaki nga pasahero ang drayber sang traysikel kag pilit nila nga ginsakay sa *van* si Rebelyn. Gilayon naman nga ginpahibalo sang drayber sa iloy ni Rebelyn ang hitabo.

Ginkundinar sang mga tagasakdag sang tawhanong-kinamatarung kag mga progresibo nga organisasyon ang makasiligni nga krimen. Siling nila, maathag nga kabahin sang estratehiya sang militar ang ini nga mga krimen kontra sa Bag-ong Hangaway sang Banwa kag tanan nga nagakontra sa rehimeng Arroyo.

Ginhambal man ni Luis Jalandoni, tserman sang NDFP *peace panel*, nga indi mahimo buhion ang pormal nga negosasyon pangkalinungan sang NDFP kag rehimeng Arroyo bangud maluwas sa iban pa nga paglapas sang rehimeng Arroyo sa mga pirmado nga daan nga kasugtanan kag padayon nga pagkakulong sang pila ka konsultant sang NDFP, ang brutal nga pagpatay kay Rebelyn hayagan nga paglapas sa tawhanong-kinamatarung kag sa CARHRIHL. Siling niya, salabton nanday Gloria Arroyo kag Executive Secretary Eduardo Ermita ang makasiligni nga krimen nga ini.

Bag-o gid lang makapasas ni Rebelyn sang *board exam* para sa mga manunudlo kag bag-o lang nabaton nga titser sa St. Peter's College sa kaingod nga distrito sang Toril.

AB

makapalagyo ang militar sa responsibilidad. Sanday Emily Ratilla kag Danilo Ginanat nadalahig sa inaway sang BHB kag AFP kag gin-kilala na sang puno sang barangay sang Lipa kag meyor sang Quezon nga mga ordinaryo nga sibilyan lang. Kaangot sini, nagaabot na sa 75 pamilya halin sa mga baryo sang Lipa, Sta. Cruz kag Kiburiao (tanang sa banwa sang Quezon) ang napilitan nga maghalin kag temporaryo nga nagaestar sa mga *barangay hall* kag plasa sa ila mga baryo kag kaiping nga mga lugar.

Pebrero 12. Duha ka mangu-nguma halin sa Paquibato District, Davao City ang ginbakol sang mga elemento sang 3rd Special Forces. Antes ini, sadtong Pebrero 7 isa ka residente man sang nasambit nga lugar ang naigo sa istraping sang mga suldado sang nasambit nga yunit militar. Sadto naman sang Enero 29, tatlo ka residente sang Panialum kag Paquibato, kalakip ang isa ka lokal nga lider sang simbahan ang ginbakol sang mga suldado sang nasambit nga yunit. Apat naman ka myembro sang Paquibato District Peasant Alliance nga residente sang Barangay Mapula, Paquibato ang ginbakol sang mga suldado sadtong Enero 27.

Pebrero 3. Ginsalbeyds sang mga elemento sang 53rd IB si Tony Atubo, 30, isa ka mangu-nguma nga taga Sityo Madagas Metsa-maya, Barangay Gibo, Siayan, Zamboanga del Norte. Ini bilang balos sa pag-ambus sang BHB-Front Feliciano sa nasambit nga yunit militar. Iligal man nga gin-aresto sang militar ang asawa niya nga si Desyl kag ang magulang nga utod ni Atubo nga si Ricky. Gin-upod man sang mga suldado ang lapsag nga anak ni Desyl. Para tabunan ang ila nga krimen, ginpagwa nga ang tatlo mga myembro sang BHB. AB

Bag-o nga harasment sa ST 72

GINADALAHIG sa bag-o naman nga himo-himo nga kaso nga *murder* ang anom sa pito nga aktibista nga taga-Southern Tagalog (ST) nga bag-o lang nahilway sining Pebrero 5 pagkatapos ginbasura sang korte ang gin-imbento nga kaso nga *murder* batuk sa ila. Ang bag-o nga kaso sang pagpatay kaangot sang pagpina sang Bag-ong Hangaway sang Banwa sa duha ka elemento sang CAGU sadtong Hulyo 2008 sa Rodriguez, Rizal.

Akusado sa una nga kaso nga *murder* ang 72 ligal nga aktibista sang ST (ang ginatawag nga ST 72). Tanang naupod sa ST 72 akusado naman sa bag-o nga kaso nga *murder*, maluwas sa isa sa ila.

Bangud sa maathag nga pagpang-ipit sa ila sang AFP kag sang rehimeng Arroyo, nagpasaka na sang petisyon para sa *writ of amparo* si Atty. Remigio Saladero, isa sa ST 72. Si Attorney Saladero, nagapamuno nga abogado sang Kilusang Mayo Uno, gin-aresto sadtong 2008 sa iya balay sa Antipolo City kag nakulong sang tatlo kag tunga sa bulan sa *provincial jail* sa Calapan City, Oriental Mindoro. AB

Right of Reply, pagpugong sa kahilwayan sa pagpahayag

PAGPUGONG sa kahilwayan sa pagpahayag ang Senate Bill 2150 ukon "*right of reply bill*," isa ka hagna nga layi nga nagatalana sa midya nga hatagan sang "pareho nga oras" sa ere ukon espasyo sa mga balita ang sin-o man ukon anuman nga institusyon nga topiko sang negatibo nga report. Kon madamo ang maigo sang negatibo nga report, ang kada isa kinahanglan kuno hatagan sang iya nga "pareho nga oras." Magakahugan ini nga mas manubo ang kinahanglan nga pila ka espasyo para sa mga sabat sangsa nauna nga negatibo nga report. Ginadumilian man ang pag-edit sang midya sa nasambit nga sabat.

Mabaskog nga ginkundenar sang nagkalain-lain nga organisasyong midya ang nasambit nga hagna. Ginlaragway ini sang National Union of Journalists of the Philippines (NUJP) bilang "akto sang terorismo kontra sa midya" bangud ginalapakan sini ang kahilwayan sang mga pagpahayag kag ila kinamatarung sa pagtalana sang kaundan sang balita. Ginaduso sang mamahayag nga santo sa prinsipyo sang balansyado nga pagbalita, daan na nila nga hilikuton ang kuhaon kag ibalita ang pagtan-aw sang duha ka bahin sa isa ka halambalanon.

Siling sang NUJP, nagatanom sang kahadlok kag nagapugong sa midya ang hagna nga ini. Ginahimo sini nga krimen ang kapaslawan nga magsunod diri kag nagapapanaog ini sang mabug-at nga silot, lakip ang pagbayad sang mabug-at nga danyos, pagkakulong kag pagsira sang mga *media outfit*.

Pananglitan mangin layi, nagakabalaka man ang midya nga sa atubang sang nagahilapit nga eleksyon, pagagamiton sang mga pulitiko nga may kasal-anan sa pumuluyo ang "*right of reply bill*" para makalikaw sa mga negatibo nga report, dumugon ang midya kag gamiton ini para sa ila nga publisidad.

Bangud sa kabaskog sang pagpamatuk, madamu-damo na nga mambabatas ang nag-atras sang ila suporta sa nasambit nga hagna nga layi nga gin-isponsor nanday Sen. Aquilino Pimentel, Jr. sa Senado kag Manila Rep. Bienvenido Abante, Jr. sa Kongreso. AB

Liwat nga pagbuhi sang BNPP, ginpamatukan

Isa ka *caravan* halin Quezon City padulong Balanga, Bataan ang ginlunsar sadtong Pebrero 23 sang mga progresibo nga organisasyon kag siyentista para ipakita ang ila pagpamatuk sa plano nga pagbukas liwat sang Bataan Nuclear Power Plant (BNPP).

Suno kay Dr. Giovanni Tapang, tagapamaba sang NO to BNPP Revival, ang BNPP amo ang "pamatuod nga indi lamang kagaguhan kundi sang korapsyon sadtong panahon sang diktaduryang Marcos...Subong, paagi sa mga kroni kag alyado sini gusto na naman nga iduso sang mas korap kag madaya nga administrasyong Arroyo ang amo man nga kagaguhan."

Ang No to BNPP Revival isa ka multisektoral nga alyansa nga ginabug-os sang mga tawong-simbahan, aktibista nga maki-embayonment, siyentista, medikal nga propesyunal, mangunguma, mangingisda kag grupo sang kababainhan.

Ang BNPP gintukod sang rehimeng Marcos sadtong dekada 1970 sa balor nga \$2.3 bilyon kag ginpasara sang rehimeng Corazon Aquino sadtong 1986.

Nagabalor sang indi magnubo sa \$800 milyon (P39.2 bilyon sa bayluhanay nga P49:\$1) ang rehabilitasyon sang BNPP kag magadugay ini sang lima ka tuig. Luwas pa diri, ang disenyo sang BNPP dinumaan kag may depekto pa. Pareho sang iban pa nga *nuclear power plant* nga himo sang Westinghouse sa Brazil kag South Korea, ang BNPP permi nga may *outages* (pagkadula sang kuryente) kag pagtaas sang *radioactive water*. Ginalikawan nga matabo sa Pilipinas ang aksidente nga natabo sa Chernobyl Nuclear Power Plant sa Ukraine (sadto kabahin sang Soviet Union) sadtong Abril 1986 nga direkta nga ginkamatay sang 47 mamumugon

kag masobra 4,000 pumuluyo sa palibot bangud sa kanser tuga sang nagsungaw nga *radiation* halin sa naglupok nga planta.

Sa isa ka pagtuon nga ginhimo sang 50 ekspertong nukleyar sadtong panahon ni Presidente Aquino, nadiskubre nila nga may 40,000 depekto ang nasambit nga *nuclear power plant*. Bisan matapos pa ang pagkumpunir sini, wala pa sila sang kasiguruhan nga mangin libre ang nasambit nga instalasyon.

Dugang pa diri, ang pumuluyo ang magakarga sa galastuhon para sa liwat nga pagbuhi sang planta. Kon maaprubahan ini, gilayon nga pagasukton ang ordinaryo nga konsumidor sang kuryente sang P0.10/kilowatt hour (kwh) para sa masunod nga lima ka tuig para pondohan ang liwat nga pagbukas sang planta.

Kon magdalagan na ang planta, pagasukton liwat ang mga konsumidor sang P0.141/kwh sa masunod nga 30 tuig para pondohan ang paglimpyo sang BNPP.

Sa Bataan mismo, linibo nga residente ang nagtambong sa *prayer rally* nga gin-organisa sang simbahan Katoliko. Nagpahayag man sang mabaskog nga pagpamatuk sa liwat nga pagbukas sang planta ang Catholic Bishops' Conference of the Philippines (CBCP), amo man ang pila ka obispo sang United Methodist Church.

Nagpahayag man sang aktibo nga pagpamatuk ang mga mangingisda sang Central Luzon sa idalom sang Pambansang Lakas ng Kilusang Mamamalakaya. AB

Wala sang aksyon sang DOLE, ginkastigo sang kababainhan nga mamumugon

MABASKOG nga ginkastigo sang kababainhan nga mamumugon ang Department of Labor and Employment (DOLE) sa Maynila sa isa ka rali-protesta sang mga katapu sang GABRIELA sining Marso 3. Nagupod man sa hublag-protesta nga ginhiwat sa atubang sang puno nga talatapan ang kababainhan nga mamumugon sang COATS Manila Bay nga nagahimo sang hilo.

Siling nila, nabatyagan gid nila ang bunal sang pangkalibutanon nga krisis sa pinansya bangud nagabuhin na ang mga establisyemento sang adlaw sa pagtrabaho halin anum ka adlaw sa isa ka simana pakadto sa lima ka adlaw na lang. Nagbuhin man sang oras sang pagtrabaho ang mga pabrika pareho sang ADVAN kag SunFabric.

Suno sa mga mamumugon sang COATS, nagalab-ot na sa 300 ang nasipa sa trabaho halin sadtong nagligad nga tuig. Halin Oktubre 2008, nagaabot na halin 39,000 tubtub 40,191 ang ginreport nga ginpahalina kag sining una nga bulan sang 2009, nagaabot sa 19,000 ang nadulaan sang trabaho.

Nagakapeligro man nga pahalinon ang 500 *call center agents* sang Accenture-Philippines, isa ka kumpanya nga Amerikano. AB

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Tuig XL No. 5
Marso 7, 2009

www.philippinerevolution.net

Editorial

Arroyo, desperado nga idu-ido

Desperado nga nagakapyot si Arroyo sa poder agud padayon nga magpakabusog sa kurakot kag makalikaw sa imbestigasyon pagkatapos sang 2010 sa mga kaso sang pagdambong, paglapas sa tawha-nong-kinamatarung kag iban

pang krimen batuk sa katawhan. Desperado siya nga makuha ang basbas sang iya imperyalistang amo para magpabilin siya nga presidente. Bilang desperado nga idu-ido, amo na lang ang kahandaan ni Arroyo nga isurender ang pungsodnon nga kahilwayan kag luiban ang interes kag mga kinamatarung sang banwa sa kalipayan sang mga imperyalistang Amerikano.

Sa sulod sang walo ka tuig nga pag-alagad niya bilang puno sang reaksyunaryong estado wala sang kapareho sa kasaysayan sang republika ang pag-ikog-ikog niya sa imperyalismong US. Ini kon ngaa ginakulbaan siya sa pila nga ginapakita nga daw nagalamig nga pakigrelasyon sa iya sang iya amo. Pila ka simana pa lang ang nakaligad sang magkadto si Arroyo sa US. Diri ginlagas niya nga makatambong sa isa ka pangadi bisan indi siya imbitado, sa paglaum nga masiplatan man lang siya diri ni Barack Obama, bag-o nga presidente sang US, sang mabalitaan niya nga magatambong sa okasyon. Nakunyag gid nga magpakuha si Arroyo sang retrato upod si Obama. Pero wala sang nauli nga retrato si Arroyo, sa pihak sang gingasto niya nga \$123 milyon halin sa kaban sang banwa para lang sa byahe nga ini.

Ginpakonsweluhan siya nga maatubang sang makadali ni Hillary Clinton, ang bag-o nga sekretaryo sang US State Department. Pero wala gihapon ginpaboran ang hingyo ni Arroyo nga mag-agi si Clinton sa Pilipinas sa una nga importanteng byahe sini sa Asia sadtong Pebrero para masugilanon ang ginakabig sang US nga mga yabi nga lider sa kontinente.

Para nga daw may mauli gihapon si Arroyo halin sa US, ginpagwa na lang sang Malacañang nga

**Mga tampok sa
isyu nga ini...**

**Korapsyon sg mga
Arroyo, ginatabunan**
PAHINA 3

**Protesta batuk sa VFA
kag Balikatan**
PAHINA 5

**Ang paghimakas
sg kababaihang
Tumanduk**
PAHINA 8

Mga instruksyon sa paglilimbag

1. Ang **sinundang pahina**, na eksaktong kopya ng pahina 1 maliban sa mas mapusyaw ang *masthead* o *logo* ay para sa mga gumagamit ng *mimeo machine* o naglilimbag sa paraang *v-type*. Idinisenyo ito para hindi madaling makasira ng istensil.

2. Pag-*print* sa istensil:

- a) Sa *print dialog*, i-check ang **Print as image**
- b) Alisin ang *check* sa **Shrink oversized pages to paper size**
- k) I-click ang **Properties**
- d) I-click ang **Advanced**
- e) Tiyaking naka-set sa **100%** ang **Scaling**
- d) Ituloy ang pag-*print*

3. Hinihikayat ang mga kasama na ipaabot sa patnugutan ng *AB* ang anumang problema kaugnay ng paglilimbag sa pamamagitan ng *v-type*. Magpadala ng *email* sa angbayan@yahoo.com